

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

04 aprilie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Ursache Petru,

Judecători – Timofti Vladimir, Alerguș Constantin

a examinat admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către inculpata Hîțu Maria, prin care solicită casarea sentinței Judecătoriei Chișinău /sediul central/ din 23 mai 2017 și a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 noiembrie 2017, în cauza penală privind-o pe

Hîțu Maria XXXXX, născută la xxxxx, originară din xxxxx și domiciliată în xxxxx.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 06.07.2016 – 23.05.2017 (prima instanță);
2. 24.06.2017 – 14.11.2017 (instanța de apel);
3. 29.01.2018 – 04.04.2018 (instanța de recurs ordinar).

Asupra admisibilității în principiu a recursului ordinar în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău /sediul central/ din 23 mai 2017, Hîțu Maria a fost recunoscută vinovată de comiterea infracțiunii prevăzută de art. 152 alin. (1) Cod penal cu numirea pedepsei sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani, cu ispășirea pedepsei într-un penitenciar pentru femei de tip semiînchis.

În conformitate cu art. 90 Cod penal, a fost suspendată condiționat executarea pedepsei numite cu închisoarea, stabilindu-i un termen de probă de 1 an.

Acțiunea civilă a fost admisă parțial.

S-a încasat de la Hîțu Maria în beneficiul lui Burdeniuc Galina suma de 5 000 lei cu titlu de despăgubire a prejudiciului moral, în rest sa respins acțiunea civilă ca nefondată.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, Hîțu Maria la data de 06.05.2015, aproximativ la orele 14:30, aflându-se în holul între apartamentele nr. x a blocului locativ de pe str. xxxxx, acționând intenționat din motive de ostilitate, a aplicat lui Burdeniuc Galina lovituri în regiunea capului, precum și a lovit-o de perete, cauzând astfel părții vătămate, conform raportului de expertiză medico – legală nr. 1339/D din 19.06.2015, fractura falangei distale deget III mâna stângă, cu deplasarea fragmentelor, care putea fi cauzată în rezultatul acțiunii

traumatice a unui obiect contondent dur, și condiționează dereglarea sănătății de lungă durată, și în baza acestui criteriu se califică ca vătămare corporală medie.

Astfel, acțiunile inculpatei au fost încadrate conform art. 152 alin. (1) Cod penal – *vătămarea intenționată medie a integrității corporale sau a sănătății, care nu este periculoasă pentru viață, și nu a provocat urmările prevăzute la art. 151 Cod penal, dar care a fost urmată fie de dereglarea îndelungată a sănătății, fie de o pierdere considerabilă și stabilă a mai puțin de o treime din capacitatea de muncă.*

3. Sentința primei instanțe a fost atacată cu apeluri de către:

3.1 Avocatul Șchiopu Arcadie în interesul părții vătămate Burdeniuc Galina, prin care a solicitat casarea parțială a sentinței, rejudecarea cauzei cu adoptarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care să fie numită o pedeapsă mai aspră inculpatei, cu admiterea acțiunii civile prin care să fie încasată de la inculpată prejudiciul moral în sumă de 20 000 lei în beneficiul părții vătămate, invocând că pedeapsa stabilită este prea blândă, neproportională celor comise și urmările produse, prima instanță urma să țină cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, persoana vinovată, de circumstanțele cauzei și anume că, inculpată a comis o vătămare intenționată medie a integrității corporale, infracțiune care face parte din categoria celor contra vieții și sănătății persoanei, prin comiterea căreia inculpata a ignorat art. 3 CEDO.

Totodată, a menționat că inculpata prin declarațiile depuse în ședința de judecată, a demonstrat că nu regretă faptele săvârșite și nu dorește să-și asume responsabilitatea pentru aceste fapte. Gradul gravității vătămării corporale, cauzate părții vătămate este iminent și suficient de serios pentru a o pedepsi pe inculpată cu închisoare de pînă la 5 ani. La fel, a indicat că partea vătămată a suportat și suportă suferințe relatate prin retrăirile interne a victimei, ocazionată prin dauna fizică, retrăiri emotiv – volutive ale victimei, manifestată prin sentimente de umilire, iritare, rușine, disperare, disconfort, frică față de inculpată, a considerat că suma de 20 000 lei, ar satisface în total prejudiciu moral, cauzat victimei.

3.2 Partea vătămată Burdeniuc Galina, prin care a solicitat casarea parțială a sentinței, rejudecarea cauzei cu adoptarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care să fie numită inculpatei o pedeapsă sub formă de 5 ani închisoare, cu admiterea acțiunii civile, invocând aceleași motive ca și avocatul Șchiopu Arcadie.

3.3 Inculpata Hîțu Maria, prin care a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri de achitare invocând că sentința este nefondată, învinuirea adusă este bazată pe declarațiile părții vătămate și raportul de expertiză medico-legală, care sunt neclare și urmează a fi apreciate critic.

Ulterior în cadrul instanței de apel, inculpata a mai înaintat o cerere de apel prin care a concretizat cerințele sale solicitând casarea parțială a sentinței, pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului potrivit pentru prima instanță, prin care procesul penal să fie încetat în conformitate cu prevederile Legii nr. 210 din

29.07.2016 cu privire la amnistie în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova. A mai indicat că, prima instanță a respins solicitarea de aplicare a Legii cu privire la amnistie din motivul, că nu a fost recuperat prejudiciul moral părții vătămate, la moment, inculpata prin intermediul ÎS „Poșta Moldovei” a făcut plata în vederea recuperării prejudiciului moral în sumă de 5 000 lei, stabilită prin sentință. La fel, a declarat, că recunoaște integral fapta imputată prevăzută la art. 152 alin. (1) Cod penal. De cele comise sincer și activ se căiește și în asemenea circumstanțe consideră că sunt întrunite toate condițiile în vederea aplicării Legii nr. 210 din 29.07.2016 cu privire la amnistie în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 noiembrie 2017, apelul declarat de către inculpată a fost respins ca nefondat, apelurile declarate de către avocatul Șchiopu Arcadie în numele părții vătămate și de către partea vătămată au fost admise, casată sentința în partea civilă și pronunțată în această parte o nouă hotărâre potrivit modului stabilit de prima instanță, prin care s-a încasat de la Hîțu Maria în beneficiul lui Burdeniuc Galina dauna morală în mărime de 20 000 lei, în rest sentința a fost menținută.

4.1 Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că prima instanță la pronunțarea sentinței, corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a tras concluzia că inculpata a săvârșit anume infracțiunea imputată.

Mai mult, instanța de apel, a considerat nefondată sentința în partea încasării sumei de 5 000 lei cu titlu de despăgubiri morale, a conchis că nu este suficientă pentru a-i oferi o reparare a suferințelor morale suportate de către partea vătămată, or, partea vătămată a avut mari retrăiri sufletești în urma prejudiciului cauzat, astfel, instanța de apel a conchis că este necesar de a încasa suma prejudiciului moral în mărime de 20 000 lei.

Instanța de apel a mai indicat că, în speță, dauna morală se exprimă prin faptul că partea vătămată a suportat mari suferințe morale și dureri fizice, în urma prejudiciului cauzat, s-a aflat la tratament, a avut suferințe morale, a suportat suferințe relatate prin retrăirile interne, ocazionată prin dauna fizică, retrăiri emotiv – volutive ale victimei manifestată prin sentimente de umilire, iritare, rușine, disperare, disconfort, frică față de inculpată.

Cu referire la aplicabilitatea amnistiei în privința inculpatei, instanța de apel a considerat că procesul penal nu poate fi încetat pe motivul intervenirii actului de amnistie, deoarece ultima nu întrunește condițiile necesare pentru aplicarea amnistiei, or, inculpata nu s-a autodenunțat de bună voie, nu a contribuit activ la descoperirea infracțiunii, pe tot parcursul procesului inculpata nu și-a recunoscut vina, a recunoscut vina doar în instanța de apel.

5. Decizia instanței de apel, este atacată cu recurs ordinar de către inculpata Hîțu Maria, indicând temeiul pentru recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și art. 6 CEDO, prin care a solicitat casarea parțială a

sentinței Judecătoriai Chișinău /sediul central/ din 23 mai 2017 și integrală a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 noiembrie 2017, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care procesul penal să fie încetat în baza Legii nr. 210 din 29.07.2016, invocând:

- atât sentința cât și decizia le consideră ilegale fiind adoptate cu grave încălcări a legislației;

- infracțiunea este una mai puțin gravă, inculpata a compensat integral prejudiciul material, fapt confirmat de către partea vătămată în prima instanță, a compensat integral prejudiciul moral stabilit prin sentință, inculpata a recunoscut vinovăția în prima instanță, a recunoscut vinovăția și în instanța de apel, însă ambele instanțe ilegal au refuzat aplicarea amnistiei invocând temeuri diferite;

- prima instanță refuzând aplicarea Legii cu privire la amnistie a indicat că inculpata nu a reparat prejudiciul cauzat, fapt total eronat, or, prima instanță prin constatările sale se contrazice, mai mult, nu a aplicat legea penală, cu indicare expresă a ei ci s-a limitat doar la citarea unei Recomandări a Curții Supreme de Justiție, lucru total inadmisibil, or, Recomandările Curții Supreme de Justiție au caracter informativ și nu reprezintă Legea Penală;

- instanța de apel refuzând aplicarea Legii 210, a indicat alte temeuri deja, precum că inculpata a recunoscut vina doar în instanța de apel, lucru eronat, or, în sentința contestată este indicat expres că inculpata a recunoscut vina, instanța de apel a lăsat fără motivare argumentele reținute de prima instanță;

- instanța de apel a interpretat extensiv și defavorabil Legea nr. 210, și anume a interpretat faptul că inculpata nu s-ar fi autodenunțat de bună voie, nu a contribuit activ la descoperirea infracțiunii și a recunoscut vina doar în instanța de apel – lucru ilegal, or potrivit art. 1 al Legii nr. 210 „legea se aplică condiționat și exclusiv persoanelor bănuite, învinuite și inculpate care manifestă căință activă în cadrul procesului penal și celor condamnate care sunt caracterizate pozitiv pe parcursul executării pedepsei, perioadei de probațiune sau termenului de probă și sunt evaluate psihologic ca prezentând risc de recidivă mediu sau redus, dacă aceste persoane cad sub incidența prevederilor art. 2-9, 11 și 12”;

- reieșind din textul Legii nr. 210, se conchide că, pentru aplicarea amnistiei față de persoanele inculpate, este suficient să fie întrunite cel puțin unul dintre criteriile: persoana s-a autodenunțat de bună voie, a contribuit activ la descoperirea infracțiunii, a compensat valoarea daunei materiale cauzate sau a reparat în alt mod prejudiciul pricinuit prin infracțiune;

- instanța de apel eronat a interpretat prevederile legale, fapt ce a dus la adoptarea unei hotărâri ilegale care încalcă flagrant drepturile inculpatei conform art. 6 CEDO;

- contrar prevederilor legale, instanța de apel, neavând nici o probă în afară de declarațiile părții vătămate, a dispus casarea sentinței și a adoptat o nouă hotărâre prin care s-a încasat prejudiciul moral într-o sumă exagerată ne fiind justificată și motivată;

- în cazul dat suntem într-o situație de îmbogățire fără justă cauză;
- instanța de apel în partea motivatorie a indicat că prejudiciul moral i s-a adus lui un oarecare Muntean Radu;

- instanța de apel a reținut circumstanțe ce „justifică prejudiciul moral”: suferințe relatate prin retrăirile interne ocazionată prin daună fizică, retrăiri emotive – volutive manifestate prin sentimente de umilire, iritare, rușine, disperare, disconfort, astfel apare întrebarea – prin ce se confirmă toate aceste circumstanțe, unele fiind absurde;

- la evaluarea prejudiciului s-a omis a se lua în considerație faptul că însăși partea vătămată în ședințele de judecată a indicat că inculpata a împins-o iar ea s-a sprijinit de perete, iar anume în urma acestei acțiuni a apărut trauma unui deget, fiind unica traumă.

6. La recursul ordinar declarat de inculpată, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, a depus referință partea vătămată, prin care a manifestat dezacordul cu recursul înaintat, a solicitat respingerea recursului inculpatei cu menținerea deciziei instanței de apel motivând prin faptul că:

- din textul recursului reiese că prevederile legii procesual penale nu au fost respectate de către recurent, care a făcut trimitere la unele prevederi din temeiurile pentru recurs prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală, însă nu a argumentat ilegalitatea hotărârii atacate cu indicarea problemei de drept de importanță generală abordată în cauza dată;

- în privința inculpatei nu pot fi aplicate prevederile Legii privind amnistia, or, inculpata a recunoscut vina doar în instanța de apel și nu a reparat prejudiciul produs prin infracțiune.

6.1 La recursul ordinar declarat de inculpată, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, a depus referință și procurorul din Secția reprezentarea învinuirii în Curtea Supremă de Justiție, prin care a manifestat dezacordul cu recursul înaintat, a solicitat respingerea recursului inculpatei cu menținerea deciziei instanței de apel motivând prin faptul că inculpata nu a recuperat prejudiciul material și moral cauzat, fapt ce nu permite aplicarea prevederilor Legii nr. 210 cu privire la amnistie.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal constată că acesta este inadmisibil, din următoarele considerente.

În speță se constată că recurentul sa conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală și a declarat recursul ordinar în termen.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul declarat este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Colegiul penal lecturând textul recursului reține că, inculpata pledează asupra aplicării prevederilor Legii nr. 210 cu privire la amnistie, și reducerea prejudiciului moral, invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

Verificând motivele invocate prin prisma opiniei recurentului, în sensul că sunt prezente criteriile necesare pentru a putea fi aplicate prevederile Legii nr. 210 cu privire la amnistie și că prejudiciul moral încasat este exagerat, Colegiul penal le consideră ca neîntemeiate.

Colegiul penal reține că, instanța de apel verificând probele în ședința de judecată a motivat detaliat și clar soluția adoptată în urma propriei metode de cercetare coroborată a probelor, ce au servit ca temei pentru respingerea solicitării de aplicare a prevederilor Legii nr. 210 cu privire la amnistie motivând cu neachitarea prejudiciului în speța dată.

Astfel, instanța de recurs constată că, argumentul invocat de inculpată că prima instanță și instanța de apel au refuzat aplicarea amnistiei invocând temeiuri diferite, sunt niște argumente ce nu corespund realității or, atât în sentință(f.d. 58 v.II) cât și în decizie(f.d. 110 v.II) este indicat faptul că nu este posibil de aplicat prevederile Legii nr. 210 cu privire la amnistie, pe motiv că inculpata nu a recuperat prejudiciul moral părții vătămate și că inculpata n-a manifestat căință activă conform art. 57 Cod penal, or, instanța de recurs indică că inculpata a recuperat prejudiciul moral integral stabilit de prima instanță după ce partea vătămată a înaintat apel privind majorarea prejudiciului moral la suma de 20 000 lei, astfel, se constată că inculpata nu a achitat integral prejudiciul moral părții vătămate, nu a manifestat căință activă conform art. 57 Cod penal, ceea ce impune instanța de recurs de a respinge solicitarea inculpatei de a aplica prevederile Legii nr. 210 cu privire la amnistie.

Cât ține de argumentul inculpatei precum că inculpata a recuperat integral prejudiciul moral, fapt confirmat de către partea vătămată, instanța de recurs menționează că acest argument este declarativ, neprobat, or, conform materialelor dosarului, inculpata la data de 18.01.2017 a achitat doar suma de 3 326 lei cu titlu de despăgubiri a prejudiciului material cauzat, ulterior a achitat 5 000 lei ca prejudiciu moral prin intermediul Poștei Moldovei pe 23.10.2017(f.d. 88 v.II) pe când prejudiciul moral înaintat de partea vătămată și încasat de instanța de apel este de 20 000 lei, astfel, nu-i recuperat prejudiciul moral integral la ziua examinării cauzei în instanța de recurs ordinar.

Totodată, instanța de recurs indică că sunt cu caracter declarativ argumentele inculpatei precum că, instanța de apel a încasat prejudiciul moral într-o sumă

exagerată ne fiind justificată și motivată, or, inculpata se contrazice indicând ulterior în recurs că instanța de apel a argumentat totuși soluția de majorare a prejudiciului moral deja indicând că nu este indicat prin ce se confirmă retrăirile interne ocazionate de dauna fizică și retrăirile emotive, astfel, instanța de recurs indică că instanța de apel a motivat corect soluția de majorare a prejudiciului moral în decizia recurată (f.d. 108 – 109 v.II), argumente pe care Colegiul penal le însușește, ce este conform practicii CEDO, hotărârea Albert vs România din 16.02.2010.

Mai mult, instanța de recurs apreciază critic argumentul inculpatei precum că la evaluarea prejudiciului s-a omis a se lua în considerație faptul că însăși partea vătămată în ședințele de judecată a indicat că inculpata a împins-o iar ea s-a sprijinit de perete, iar anume în urma acestei acțiuni a apărut trauma unui deget, fiind unica traumă, or, în ședința de judecată în instanța de apel, inculpata singură a recunoscut că a împins-o pe partea vătămată în perete, iar partea vătămată în instanța de apel(f.d. 95 v.II) a declarat că a fost lovită cu capul de perete, astfel, instanța de recurs constată că instanța de apel a luat în considerare acest fapt, că trauma apărută la partea vătămată rezultă din acțiunile infraționale ale inculpatei.

Motivul invocat, că în partea descriptivă a deciziei este indicat ca parte vătămată – Muntean Radu(f.d. 108 v. II), Colegiul penal consideră că s-a admis o eroare materială evidentă, care poate fi reparată prin aplicarea prevederilor art. 249 Cod de procedură penală, și aceasta nu poate influența la schimbarea soluției corecte adoptate de instanța de apel.

Astfel hotărârea atacată este legală și întemeiată, pedeapsa aplicată este echitabilă, la fel ca și prejudiciul moral încasat de la inculpată, deci nu se confirmă faptul că prin decizia instanței de apel inculpatei i s-a încălcat drepturile prevăzute de art. 6 CEDO.

8. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către inculpata Hîțu Maria, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 noiembrie 2017, în cauza penală privind-o pe **Hîțu Maria XXXXX**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **27 aprilie 2018**.

Președinte

Ursache Petru

Judecători

Timofti Vladimir

Alerguș Constantin